

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^{ro.} 6.

10. Stycznia 1816.

Wiadomości krajowe.

Z Lwowa. C. K. Gubernium Galicyjskie ogłosiło drukiem następujące pismo' okólne:

Naywyższym Dekretem Prezydialnym Kancelaryi nadwornéy na dniu 1. Grudnia r. b. zapadłym, przesłano tu Naywyższy Reskrypt, Jaśnie Wielmożnego C. K. aktualnego Konsyliarza tajnego, Kawalera Orderu Węgierskiego S. Szczepana, i dotąd byłego Konsyliarza Stanu i Konferencyi Jegomości Franciszka Barona de Hauer, Prezydentem Gubernialnym w Galicyi i Lodomeryi mianujący, i przez Najjaśniejszego Pana podpisany, w następującej treści:

My Franciszek Pierwszy, z Łaski Bożej Cesarz Austryacki, Król Węgier, Czech, Lombardyi i Wenecyi, Galicyi i Lodomeryi; Arcyksiążę Austryi etc. etc.

Jaśnie Wielmożni, Wielmożni, Szlachetni,
Szanowni, mili Nam Wierni!

Oświadczamy wszystkim, i każdemu z Naszych wiernych Mieszkańców i Poddanych Naszego Królestwa Galicyi i Lodomeryi każdego stanu, godności, dostojności i powołania, Naszą C. K. łaskę, i czynimy im wiadomo, iż My Wielmożnego Naszego Aktualnego Konsyliarza, Kawalera Orderu Węgierskiego S. Szczepana, i kochanego Nam wiernego, dotąd byłego Konsyliarza Stanu i Konferencyi Franciszka Barona de Hauer, dla powziętego ku Jego Osobie szczególnego zaufania Naszego, i dla nasyłaskawszego względu na Jego Nam znane zaszczytne przynioły, na Jego światło, prawość, rzetelność, i bezstronność, tudzież na iego kilkoletne gorliwe dopełnianie obowiązku, a przytém udowodnione posiadanie wielu wiadomości, Naszym Prezydentem Gubernii Królestw Naszych Galicyi i Lodomeryi mianować raczyli.

Rozkazujemy zatem wszem w obec i każdemu z osobna z wspomnianych Mieszkańców i Poddanych, by temuż Baronowi de Hauer jako Naszemu C. K. Galicyjskiemu Prezydentowi Gubernialnemu, wszelkie winne posłuszeń-

stwo i uszanowanie okazywali, Onemu w dopełnianiu Naszych naywyższych rozkazów nieprzeszkadzali, i owszem do Niego w swych sprawach udawali się, a w ogólności dla Niego, jako dla Naszego Prezydenta Gubernialnego w Naszych Królestwach Galicyi i Lodomeryi powinne znali uszanowanie, chcąc uniknąć Naszých niełaski i surowego ukarania.

W tym dopełnia się Nasza naywyższa wola i zdanie, a przytém zostaiemy z C. K. i Monarchyczną łaską dla Was przychylnymi.

Dań w Naszém Mieście Więdniu dnia trzeciego Miesiąca Sierpnia Roku po Narodzeniu Chrystusa Tysiąc Ośmset Piętnastego, a Panowania Naszego w Dwudziestym czwartym Roku.

FRANCISZEK.

(L. S.)

Aloyzy de Ugarte,
Król. Czeski naywyższy, i Arcyksiążęcy
Austryacki pierwszy Kanclerz.

Jan Baron de Geisslern,

Za naywyższym własnym rozkazem
Jego C. K. Mości

Karol de Widmann.

Co w moc naywyższego Dekretu Prezydialnego Kancelaryi nadwornéy z dnia 1go b. m. niniejszém do powszechnéy podaie się wiadomości.

We Lwowie dnia 8. Grudnia 1815.

Franciszek Schreiber,
C. K. Konsyliarz Gubernialny.

Józef Franciszek Bernhard,
C. K. Konsyliarz Gubernialny.

Na utworzenie szwadronu odwodowego, pułku ułanów Imieniem N. Pana zaszczyconego, ofiarowali znowu w Galicyi:

W Cyrkule Zólkiewskim: P. Rojewski w Cieszanowie 100 Zr.; P. Poradowski w Cieszanowie 7 Zr.; Dominium Krowica Holo-dowska 39 Zr.; Dominium Zeldec 12 Zr.; Dominium Tartakow 179 Zr.

))

W Cyrkule Stanisławowskim: P. Bienkowski Dziedzic Fitkowa 61 Zr.; Dominium Hawryłówna 70 Zr.

W Cyrkule Kołomeyskim: P. Klemens Dąbrowski Dzierzawca części Borszczowa 10 Zr.; JX. Woyciech Sokołowski Proboszcz łac. w Zabłotowie 17 Zr.

Z *Wiednia* d. 1. *Stycznia*. — N. Cesarz i Król, Pan nasz miłośliwy, przyjechał d. 19. Grudnia z N. Cesarzową w pożądanym zdrowiu do P a d w y, gdzie bawił do d. 23. Grudnia, i gdzie mieszkający w dowód uległości i i uszanowania swojego, rozmaite dla NN. Cesarstwa Ichmość dawali festyny. Dnia 24go Grudnia wyiechali NN. Cesarstwo Ichmość w pożądanym zdrowiu do Mantuy, gdzie tegoż samego dnia stanęli. Dalszą podróż odprawiać będą przez Kremoneę i Lodi, a na wjazd do Medyolanu, dzień 31. Grudnia był przeznaczony.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Względem danych Xiążęciu Wellingtonowi pełnomocnictw, jako naczelnemu Dowódcy wojska zajmującego Francję, Ministrowie sprzymierzonych Gabinetów podali Xiążęciu Richelieu dnia 20. Listopada następującą notę:

„Powierzywszy sprzymierzeni Monarchowie polnemu Marszałkowi Xiążęciu Wellingtonowi naczelne dowództwo nad wojskami swoimi, które w skutku art. V. traktatu w dniu dzisiejszym z Francją zawartego, przez pewną liczbę lat w tymże Kraju pozostać mają, podpisani Ministrowie sprzymierzonych Gabinetów poczytują sobie za obowiązek Jego Excelencyi Xiążęciu Richelieu dać bliższe objaśnienie względem istoty i zakresów władzy z tym naczelnym dowództwem połączonych.“

„Luboć przy tem prawidło sprzymierzeni Monarchowie szczególniej mieli na oku bezpieczeństwo i pomyślność swoich Poddanych i dalekimi są od zamiaru użycia wojsk swoich do utrzymywania we Francji wewnętrznej policji i administracji, tudzież od tego wszystkiego, coby wolnemu wykonywaniu władzy Królewskiej w tym Kraju uwłaczać, lub przeszkadzać miało; zważywszy atoli przemagający udział, jaki mieli w umocowaniu władzy prawego Monarchy, przyrzekli J. K. Chrześcijańskiej Mości, bronić go orężem swoim od wszelkich rewolucyjnych zamachów, któreby przez gwałtowne obalenie niniejszego porząd-

ku rzeczy powszechney spokojności Europy na nowo zagrożić mogły.“

„Nie tając iednak przed sobą sprzymierzeni Monarchowie, że przy tylu rozmaitych kształtach, pod iakimi duch rewolucyjny mógłby się ieszcze pokazać we Francji, zachodzić będą wątpliwości względem istoty przypadków wdania się obcey potęgi wymagających, czując oraz, iak trudno iest, dać przepis dokładnie oznaczony, do każdego szczególnego przypadku zastosować się mogący, woleli się raczej spuścić na doświadczoną rostopność i światło Xiążęcia Wellingtona, dla osądzenia, kiedy i iak możnaby skutecznie użyć wojsk pod iego rozkazami zostających, z tem iednak zastrzeżeniem, że w żadnym przypadku nie uczyni tego postanowienia, nie umówiwszy się pierwey z N. Królem Francuzkim względem prawideł, i nie uwiadomiwszy sprzymierzonych Monarchów w naykrótszym czasie o powodach, z iakich te lub owe przedsięwzięł postanowie- nie.“

„Że zaś dla ułatwienia Xiążęciu Wellingtonowi wyboru w iego rozporządzeniach, ważną iest rzeczą, ażeby dokładnie wiedział, co się we Francji dzieie, otrzymali rozkaz akredytowani przy Jego Chrześcijańskiej Mości Ministrowie czterech sprzymierzonych Dworów, utrzymywać ciągłą korespondencyę z Xiążęciem Wellingtonem, oraz służyć za pośredników między Francuzkim Rządem i naczelnym Wodzem wojsk sprzymierzonych, a żeby Francuzkiemu Rządowi przysyłać te rozporządzenia, poczynienie których Xiąże Wellington za potrzebę uzna i udzielania polnemu Marszałkowi projektów i żądań, któreby Dwór Francuzki chciał mu przesłać.“

„Podpisani pochlebiali sobie, że Xiąże Richelieu pozna w tych rozporządzeniach tenże sam charakter, i zasady, w iakich prawidła zaięcia wojskowego części Francji ułożonemi, i uchwalonemi zostały. — Wreszcie opuszczając Kraj ten, biorą z sobą pocieszające przekonanie, że pomimo żywiołów nieporządku, które Francya w skutku rewolucyjnych zdarzeń, w sobie ieszcze zawierać może, mądremu i oycowskiemu Rządowi, idącemu właściwą drogą do uspokojenia i pojednania umysłów, i wstrzymującemu się od wszelkiej systematowi temu przeciwney czynności, uda się nietylko spokojność publiczną utrzymać, ale nad to powszechną zgodę i zaufanie przywrócić, i tym sposobem, iak dalece bieg Rządu zdziałać to potrafi, uwolnić sprzymierzone Mocarstwa od bolesney konieczności chwycenia się kiedykolwiek prawideł, iakieby im

w przypadku nowego zaburzenia obowiązek czuwania nad bezpieczeństwem swoich własnych Poddanych i nad powszechną spokojnością Europy groźnie przepisał.“

Podpisani mają zaszczyt ponowić Jego Excellencei Xiążęciu Richelieu zapewnienie swojego wysokiego upoważnienia.

W Paryżu d. 20. Listopada 1815.

(Podpisy) Metternich, Castlereagh, Hardenberg, Capo d'Istria.

Monitor z dnia 14. Grudnia zawiera co następuje:

Ustęp wojsk sprzymierzonych z ziemi Francuzkiewy na chwile przerwany, rozpoczął się znouwu z szybkością po podpisaniu traktatu z d. 20. Listopada. Jednakże ostra pora roku, niepedobiciństwo, ażeby tak wielka liczba wojsk na jedynymże gościńcu śpieszny pochód odprawić mogła, trudność dostarczenia żywności i podwód na wszystkich miejscach ich pochodu były przeszkodą do skutecznego poruszeń z pożądaną szybkością. Tymczasom dla uniknienia zjawad i zupełnego wyniszczenia okolic, przez które przechodzą, wstrzymała się część Angielskiego wojska w swoim pochodzie. Część tegoż wojska mającego opuścić Francję, wsiada w Boulogne i w Calais na okręty; ta zaś, która składa część sprzymierzonego załogowego wojska, ma swoje loże w Departamentach Sekwany, tudzież Sekwany i Oisy, z których z końcem tego miesiąca także całkowicie ustąpi.

Od 8miału dni (*donosi Gazeta Francyi z dnia 13. Grudnia*) opuszczają Angielskie i Hannoverkie wojska okolice Paryża. Niektóre oddziały z nich, które się jeszcze w St. Cloud, Sievres i t. d. znajdują, jutro wyruszają.

Główna kwatery Wellingtona ma opuścić Paryż d. 20. b. m. i udać się do Cambrai, do którego czasu wszyscy Anglicy i Hannoveranie ustąpią z Paryża i okolic tej stolicy. Xiążę Wellington zabawi jeszcze w Paryżu aż do nowego roku, potem zaś uda się do Anglii, dla przedpędzenia tam niejakiego czasu. Jenerałowie Porucznicy, którzy pod rozkazami Xiążęcia Wellingtona, pozostającymi we Francyi wojskami Angielskimi dowodzić będą, są dla piechoty Lord Hill, dla jazdy zaś Lord Combermerc.

Królestwo Polskie.

Dokończenie Ustawy konstytucyjnej Królestwa Polskiego:

Tytuł Piąty.

O Sądownictwie.

Art. 138. Sądownictwo jest konstytucyjne niepodległe.

Art. 139. Przez niepodległość Sędziego rozumie się służąca mu wolność oświadczenia swego zdania w sądzie bez ulegania wpływowi Władzy Najwyższej i Ministeryalney, lub iakiemu bądź innemu względowi. Wszelkie inne określenie lub tłumaczenie niepodległości Sędziego uznaje się za nadużycie.

Art. 140. Sądy składać się będą z Sędziów przez Króla mianowanych i z Sędziów obieralnych, stosownie do Statutu organicznego.

Art. 141. Sędziowie mianowani przez Króla są dożywotni i nie mogą być odwołanymi. Sędziowie obieralni nie mogą być również odwołanymi przez czas swego urzędowania.

Art. 142. Zaden Sędzia nie może być złożonym z Urzędu, tylko przez Wyrok właściwej Instancyi Sądowej, za dowiedzeniem wykroczenia w Urzędzie, lub innego występstwa.

Art. 143. Kharność Urzędników Sądowniczych bądź mianowanych, bądź obieralnych, i pohamowanie ich zbroczeń od dokładnego pełnienia służby publiczney, należeć będą do Trybunału Najwyższego.

Art. 144. Sędziowie Pokoju.

Będą Sędziowie pokoju dla wszystkich klas Mieszkańców. Obowiązki ich są poiednawcze.

Art. 145. Zadna sprawa nie będzie wniesiona do Sądu Cywilnego pierwszej Instancyi, jeżeli nie była wprzód wytoczoną przed właściwego Sędziego pokoju, wyjąwszy te, które podług przepisów prawa, nie ulegają poiednaniu.

Art. 146. Sądy pierwszej Instancyi.

Dla spraw pięćset Złotych Polskich nieprzechodzących będzie w każdej Gminie i w każdym mieście Sąd Cywilny i Policji.

Art. 147. Dla spraw przechodzących pięćset Złotych będzie w każdym Woiewództwie kilka Sądów Ziemskich i Sądów zjazdowych.

Art. 148. Będą także Sądy handlowe.

Art. 149. Dla Spraw Kryminalnych i Policji poprawczej będzie w każdym Woiewództwie kilka Sądów Grodzkich.

Art. 150. Trybunały Appellacyjne.

Będą najmniej dwa Trybunały Appellacyjne w całym Królestwie, które w drugiej

Instancyi przesadzać będą sprawy sędzone w Sądach Ziemskich, Grodzkich i handlowych.

Art. 151. Trybunał najwyższy.

Będzie Trybunał najwyższy w Warszawie na całe Królestwo, sędzacy w ostatniej Instancyi wszelkie Sprawy cywilne i kryminalne, wyjąwszy zbrodnie Stanu. Składać się będzie w części z Senatorów z kolei w nim zasiadających, a w części z Sędziów przez Króla dożywotnie mianowanych.

Art. 152. Sąd Seymowy.

Sąd Seymowy sędzić będzie sprawy o przestępstwa wyższych Urzędników Królestwa, o których oddanie pod Sąd, Senat stanowi podług Artykułu sto szesnastego. Sąd Seymowy składać się będzie z wszystkich Członków Senatu.

T y t u ł S z ó s t y.

O Sił Zbrojnych.

Art. 153. Siła zbrojna składa się z wojska czynnego na stopie zupełnego żołdu, i z Milicyi gotowych go wzmocnić w przypadku potrzeby.

Art. 154. Siła wojska na koszcie krajo wym oznaczona jest przez Panującego; wmiarę potrzeby i w stosunku do dochodów w budżecie umieszczonych.

Art. 155. Rozłożenie wojska zastosowanem będzie do połączonej dogodności mieszkańców, systematu wojskowego, i administracyi.

Art. 156. Wojsko zachowa kolory swego munduru, swój ubiór właściwy, i wszystko, co się tycze jego narodowości.

T y t u ł S i ó d m y.

Urządzenia Ogólne.

Art. 157. Dobra i dochody Korony składają się:

1. Z dóbr Korony, które będą zarządzane oddzielnie na rzecz Królewską przez Izbę, lub Urzędników szczególnie od Króla wybranych.

2. Z pałacu Królewskiego w Warszawie, i z pałacu Saskiego.

Art. 158. Dług publiczny Stanu jest zaręczony.

Art. 159. Kara konfiskaty jest zniesioną, i w żadnym przypadku przywróconą być nie może.

Art. 160. Ordery Polskie cywilne i wojskowe, to jest: Orła Białego, Świętego Stanisława i Krzyża wojskowego są rachowane.

Art. 161. Niniejsza Ustawa Konstytucyjna będzie rozwiniętą przez Statuta organiczne. Któreby z nich nie były wydane niezwłocznie

po ogłoszeniu Ustawy Konstytucyjnej, będą poprzedniczo roztrząsane w Radzie Stanu.

Art. 162. Pierwszy Budżet dochodów i rozchodów będzie urządzony przez Króla za zdaniem Rady Stanu. Budżet ten będzie wykonywanym, dopóki nie zostanie umiarkowanym lub zmienionym przez Panującego i przez obiedwie Izby.

Art. 163. Cokolwiek nie jest przedmiotem Statutu organicznego lub Księgi praw, i cokolwiek nie powinno być odesłanem do Seymu podług jego atrybucyi, będzie urządzonem przez postanowienia Królewskie, lub przez przepisy rządowe. Statuta organiczne i Księgi praw nie mogą być miarkowane lub zmieniane, tylko przez Panującego i przez obiedwie Izby Seymu.

Art. 164. Prawa, postanowienia i urządzenia Królewskie będą drukowane w Dzienniku praw. Postanowienie Królewskie przepisze sposób ich ogłaszania.

Art. 165. Wszystkie Prawa i Ustawy poprzednicze, przeciwne niniejszey Ustawie Konstytucyjnej, są zniesione.

Uznawszy w Naszém sumnieniu, iż niniejsza Ustawa Konstytucyjna odpowiada Naszym Oycowskiem zamiarom, dążącym do utrzymania we wszystkich Klassach Poddanych Naszych Królestwa Polskiego pokoju, zgody i iedności, tak potrzebnej dla ich swobodnego bytu i do ustalenia szczęśliwości, którą im pragniemy ziednać: — Nadaliśmy i nadaemy im niniejszą Ustawę Konstytucyjną, którą przyjmujemy za Siebie i za Naszych Następców. Nakazujemy nadto wszystkim Władzóm publicznym icę wykonanie.

Działo się w Zamku Naszym Królewskim, w Warszawie dnia 15. (27.) Listopada, 1815. roku.

(Podpisano) Alexander.

Za zgodność w tłumaczeniu.

Stanisław Potocki, S. W.

Ignacy Sobolewski M. S. S.

Zgodno z Oryginałem Francuzkim, własną ręką Najjaśniejszego Cesarza i Króla podpisanym.

Rząd tymczasowy Królestwa Polskiego.

Łańskoi. Adam Xę Czartoryski. — Novossiltzoff.

— Tomasz Wawrzecki. —

Xaw. Xę Drucki Lubeczki.

Referendarz Stanu, Główny Sekretarz tymczasowego Rządu:

J. K. Szaniawski.